

I påsken slokkes tørsten, påskemorgen slukker sorgen

Jeg har brukt litt tid på å samle meg til å skrive denne corner'en. Det kan ha sammenheng med at jeg ennå er litt preget av Kai-Ove Ottersen illuminerende forelesning på lokallagets årsmøte den 18. mars. Jeg har strevd fælt med å forstå atferdsanalysens innerste vesen, men nå begynner bitene å falle på plass. Slikt kommer ikke gratis – det koster! Hvor mange hjerneceller jeg har brent, aner jeg ikke, men det er nok mye derfor jeg har gått og vært litt fortumlet den siste tiden. Imidlertid ble mine bange trafikkanelser gjort til skamme i forbindelse med møtet den 18. mars. Politiet ledet trafikken inn og ut av Skarnes på en forbilledlig måte. Da jeg ringte dem etterpå, fikk jeg opplyst at de så på dette som en perfekt øvelse foran fotballeksongen, der Kongsvinger, eller KIL på lokalt, skal trekke enorme hærskarer til sine eliteseriekamper annenhver søndag i hele sommerhalvåret. Så får vi se hvem av NAFO og KIL som trekker mest folk utpå høsten.

En annen grunn til at jeg har vært litt fortumlet den siste tiden, kan være at jeg i de siste ukene har jobbet store deler av døgnet med et bokmanus om skolenekting, som Jan-Ivar "Letterman" Sållman også er med på. Han driver ikke *bare* med lesing, selv om det må være tillatt å lure iblant. Nå er det uansett sluttspurt. Vi får se. Kanskje noen slabbedasker som ikke gidder å gå på skolen går dårligere tider i møte, à la Karius og Baktus. For all del, det finnes genuint engstelige skolenektere som trenger all den hjelp og støtte vi kan gi dem. Kanskje disse har noe å se *fram* til? Det florerer ikke akkurat med grunnleggende atferdskunnskaper hos dem som skal hjelpe landets skolenektere, selv om det også finnes noen som har peiling.

Nok en grunn til min vertigo, kan være at det har vært flere eksempler på at norske, mer eller mindre biologifornektende professorer har stått fram på TV med tvilsomme påstander og ideologisk infisert syensing, ut fra – hold dere fast – postmoderne, sosialkonstruksjonistiske perspektiver. Det er i denne leiren vi finner folk som mener at det finnes fem menneskelige kjønn, og formidlere av lignende innsikt som skal bringe oss framover. En merkelig effekt av Eia-programmene er at noen vil ha det til at biologer mener at biologi bestemmer alt. Her om dagen var det en journalist i Aftenposten, det nye SV-organet, som faktisk sa dette på TV. Kanskje hun slurvet litt, men likevel. Hvilke biologer har ment noe slikt? Har de ikke vist balanse? Det er også morsomt å minnes alle ubegrunnede påstander om at vi behaviorister har benektet biologiske faktorer i atferd. I de nevnte programmene framstår nemlig den ene etter den andre som karikaturer av gammeldagse behaviorister. Alt er lært, i alle fall er læring og kultur det eneste interessante. Overført til studiet av atferd hos dyr, må de samme folkene nesten mene at atferdsgenetikk hos dyr i sine naturlige miljøer er lite interessant. Fram med skinnerboksen – den sier oss noe om hva sosialisering og forventninger har å si for atferd! Det går faktisk an å "ha to tanker i hodet på en gang", uten at jeg kan si at jeg noen gang har klart å lokalisere dem eller skille dem klart fra hverandre.

En siste grunn til at jeg har kommet sent i gang, kan være at påsken er en *blue* tid. All ære til Jesus i den forbindelse. Tenk å henge der på korset, og være ved godt mot! Hvor *mindful* han var, kan jeg ikke huske at bibelen sier noe om. Men spesielt mye unngåelse av opplevelse drev han neppe med. Og makan til *psykologisk fleksibilitet* skal en lete lenge etter! Han må være verdens beste eksempel på hva det går an å holde ut, bare man kjemper for en

god nok sak, eller for sterke nok verdier, for å si det på ACT-språk. Å påta seg våre synder var ingen dårlig sak å henge i mange timer på et kors for, festet med minst femtoms, ugalvanisert spiker, lenge før spikerpistolens tid. Jeg kjenner heller ikke til at han hadde fått noe hint, for ikke å si løfte, om at han skulle bli lys levende igjen bare noen få dager senere. Noen atferdsavtale, med nytt liv som forsterker etter endt avtaleperiode, var det altså neppe tale om. Alt dette gir hans psykologiske fleksibilitet en enda sterkere stråleglans. Noe å tenke på for oss pyser som gruer oss for småting, og lar være å gjøre det ene og det andre som vi "egentlig" burde ha gjort. Men *litt* blue var han nok, da han hang der. "Blue" og minfulness, og selvfølgelig psykologisk fleksibilitet, går utmerket sammen! Jeg kan for den saks skyld ikke huske at jeg har vært blant de primitive sjeler som mener at atferdsanalyse og kristendom utelukker hverandre. Ta opp ditt kors...

Jeg er inderlig klar over at denne spalten ikke skal utarte til et organ for dårlig amatørlyrikk. Men fra mine samlede odalsverker har jeg lyst til å hente fram nok et eksempel på hva som kom ut av en nokså intens poetisk periode. Igjen er det altså vi i habiliteringstjenesten, som altså er atferdsanalytikere, sitt forhold til Odalen som er tema. Og igjen er det selvfølgelig en parallell til hvilken kjærlighet vi mer nordlige medlemmer i lokallaget har til dere lenger sør – måtte den gå begge veier! Diktet spiller litt på at det er verst å kjøre over skogen om vinteren, så jeg bør få det ut før våren tar helt over. Før dere kaster dere over dyp poesi – hvis dere ikke har hoppet av for lengst – vil jeg ønske alle en riktig god påske, uansett hvor dere måtte henge.

Klientsak i Nord-Odal

Til Burrhus Frederick Skinner, grunnlegger av atferdsanalysen, på hans 100-årsdag, 20. mars 2004

Vi har erfart det så mange ganger før
en odøling er i ulage, ikke helt i humør
Da henviser kommunen saken til oss
og vi gjør oss klare til å kaste loss

Vi kjører over skogen med gassen i bann
og tenker nøye over saken, i den rette ånd
Vi frykter for våre liv, i snøvær og blest
men vi kjenner Skogen, bedre enn folk flest

Endelig er vi framme, og møtet kan begynne
Vi tar det med ro, det er odølingens lynne
Kaffen står på bordet, det er tid til litt hygge
vi har kjørt over Skogen, og må få bli trygge

Så legges saken fram, profesjonelt og rolig
slik det alltid vil være i en odalsbolig
Alle sammen vil på situasjonen forandre
En tiss det ene, og en annen tiss det andre

Problemene er mange, fra vold til depresjon
men først må vi kartlegge atferdens *funksjon*
Hvorfor kommer det slag, og hvorfor så trist?
Det bør vi vite, for å løse problemet til sist

Så drar vi tilbake, over den farlige Skogen

Vi må skynde oss hjem, til atferdssynagogen
På kontoret tenker vi over hva saken gjelder
før forslag til tiltak ut av printeren smeller

Ofte virker våre tiltak, men noen ganger ikke
Noen klienter er vanskelige å bestikke!
Men fungerer ikke behandlingen umiddelbart
studerer vi Skinner, og gjør noe *virkelig* smart

Slik jeg har sagt det nå, er det hver eneste gang
derfor elsker vi Odalen, selv om Skogen er lang
Småbruket, Storbråten, Gardvikåsen og Møllerhuset
kan, som Halmhaugen og Sentralskula, oss alle beruse

Børge Holden
(543 turer pr. 20. mars 2004*)

*Per 1. april 2010 er det 794!